

Nog 'slechts' een derde van de kleine accountantskantoren scoort onvoldoende

Bij de kleinere en middelgrote accountantskantoren neemt de kwaliteit van het controlewerk toe, maar een derde van de getoetste kantoren scoort nog steeds onvoldoende. Dat blijkt uit een rapportage van beroepsvereniging NBA en de koepelorganisatie van accountantskantoren SRA. Beide organisaties hebben in 2016 in totaal 92 kantoren onder de loep gelegd en daarvan bleken er 62 (67%) aan de eisen te voldoen. Bij eerdere toetsingen lag dat percentage aanzienlijk lager.

De toetsingsresultaten van de NBA en de SRA komen kort voordat toezichthouder AFM een rapportage naar buiten brengt over de vier grootste accountantskantoren in Nederland, KPMG, PwC, Deloitte en EY. Waar de AFM de top van de markt toetst — naast de Big Four ook nog vijf andere kantoren die bevoegd zijn om beursgenoteerde bedrijven te controleren — kijken NBA en SRA naar de brede laag daaronder, die vooral mkb-bedrijven controleert.

Stijgende lijn

De toetsing van de zogenoemde 'mkb-kantoren' heeft de AFM overgedragen aan NBA en SRA. In 2013 heeft de AFM voor het laatst zelf onderzoek gedaan naar de kwaliteit bij de mkb-kantoren. Het resultaat was toen niet best. Vier op de vijf kantoren scoorden een onvoldoende. Basale techniek bleek te ontbreken, terwijl in een aantal gevallen zelfs helemaal geen controle had plaatsgevonden. De AFM raadde een deel van de kantoren aan om zijn controlevergunning in te leveren.

Uit de toetsingen die de NBA sinds 2013 heeft uitgevoerd blijkt een stijgende lijn. In 2015 voldeed 64% van de kantoren niet aan de eisen. In 2016 was dat 50%. Bij de SRA is het nog iets beter: het percentage onvoldoendes is gezakt van 35% in 2015 naar 29% in 2016. Dat de 'SRA-kantoren' het nog wat beter doen dan de 'NBA-kantoren' schrijven de twee organisaties voor een deel toe aan het leereffect van toezicht. De SRA toetst 'zijn' kantoren al wat langer dan de NBA. Daarnaast kent de SRA een ballotage voor kantoren die lid willen worden. Dat geldt niet voor de NBA. Alle kantoren, inclusief de kantoren die bij de SRA worden geweerd, vallen onder het toezicht van de NBA.

Tuchtklachten

De beide toezichthouders hebben niet alleen naar kantoren gekeken die een vergunning hebben voor het uitvoeren van wettelijke controles. Ook de kantoren die niet beschikken over een dergelijke vergunning, en die zich voornamelijk bezighouden met het samenstellen van jaarrekeningen, zijn getoetst. Daar zijn de resultaten beter: 75% van deze kantoren kreeg een voldoende.

Als de NBA constateert dat accountantskantoren een onvoldoende scoren en zich daarna niet verbeteren, dient zij een tuchtklacht in tegen de verantwoordelijke accountant. In 2016 is dat in vijf gevallen gebeurd. In al die gevallen heeft de tuchtrechter een maatregel opgelegd. In drie gevallen heeft dat tot doorhaling van de inschrijving in het accountantsregister geleid. Daarmee is dus voor de duur van de schorsing een einde gekomen aan de praktijk van die accountants.

Van 'two strikes out' naar 'eerst nog eens praten'

De NBA meldt verder dat zij het toezicht op de mkb-kantoren wil aanpassen. Naast de handhavende rol wil de NBA nog meer inzetten op haar begeleidende en sturende rol. Concreet komt dat erop neer dat bij een slechte beoordeling eerst nog eens gepraat gaat worden met het betreffende kantoor voordat er een tuchtklacht wordt ingediend. Met deze aanpak wil de NBA de 'toenemende juridisering van het toetsingsproces' tegengaan.

Volgens NBA-directeur Berry Wammes komt de juridisering van twee kanten. De NBA heeft een paar jaar geleden een 'two strikes out'-beleid

ingesteld. Twee keer een onvoldoende beoordeling leidt automatisch tot een procedure bij de tuchtrechter. Die strenge opstelling leidt ertoe dat de kantoren al bij de hertoetsing een advocaat meenemen. Vandaar dat de NBA nu eerst nog eens wil praten en ruimte wil scheppen voor herstel van tekortkomingen. 'Niet dat wij de normen hebben bijgesteld', zegt Wammes, 'maar we zwaaien minder snel met de knuppel.'

Door Jeroen Piersma

